

9. évfolyam

Óraszám: 36 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

<i>Témakör neve</i>	<i>Óraszám</i>
1. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció	10
2. A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	22
3. Év végi összefoglalás	4
<i>Összes óraszám:</i>	<i>36</i>

1. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció

Óraszám: 10 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- összetett képet kapjon a kommunikációs aktus összetevőiről;
- megismerje a nonverbális kommunikáció jelentőségét, formáit;
- felismerje a médiahasználat alapvető szabályait

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- képes formális és informális beszédhelyzetekben való viselkedésre
- tisztában van a megszólítások, magázódás, tegeződés, a kapcsolattartás formáival
- megismeri a gesztusok és viselkedés, gesztusok és kultúrkörök összefüggéseit
- belátja a médiafüggőség, a virtuális valóság veszélyeit
- megtanulja internetet, mint hiteles adatforrást kezelni

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése
- A kommunikáció jellemzőinek tudatosítása, hatékony alkalmazásának fejlesztése
- A nyelv zenei kifejezőeszközeinek alkalmazása
- A hallás utáni és a szóbeli szövegértési készség fejlesztése
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben
- Az önálló véleményalkotás, az önreflexió fejlesztése
- A kommunikáció tényezői
- A kommunikációs célok és funkciók
- A kommunikáció jelei
- A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai
- A kommunikációs kapcsolat illemszabályai
- A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés

Fogalmak: kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontextus, a világról való tudás); kommunikációs cél és funkció (tájékoztató,

felhívó, kifejező, metanyelvi, esztétikai funkció, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mimika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák); digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, a hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés, önéletrajz stb.

Javasolt tevékenységek

- Hétköznapi életből vett szituációk kiemelése, tényezőkre bontása
- Konkrét jelenetek elemzése kommunikációs tényezők alapján
- Kommunikációs célok, funkciók felismertetése ismert kommunikációs jelenetekben.
- A hétköznapi kommunikációs emlékek felidézése, illemszabályok felmutatása, esetleges korrekció
- A kommunikáció tényezőinek verbális és nonverbális modelljének megismerése
- Az interneten található hivatalos szövegek tanulmányozása kommunikációelméleti eszközökkel

2. A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek

Óraszám: 22 óra

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megismerje a nyelv, mint jelrendszer működését és felépítését;
- megismerje a nyelv szintjeinek rétegződését, egymásra épülésük szabályszerűségeit;
- megismerje a nyelv működési rendszerét

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a jelnyelvek fogalmát (pl.: a síketek jelelése)
- képes a magyar fonémák összevetésére a tanult idegen nyelvek fonémáival
- ismeri hangok hangulatát, hangszimbólika fogalmát
- képes a tőtípusok, illetve a toldalékok meghatározására, grammatikai funkcióik felismerésére
- képes a mondatok elemzésére, szerkezeti rajtok elkészítésére

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak tudatosítása
- A nyelvi elemzőképesség fejlesztése
- Nyomtatott és digitális helyesírási segédletek használatának gyakorlása
- Kreatív nyelvi fejlesztés
- A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei
- A szavak és osztályozásuk
- A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban
- A szószerkezetek
- A mondatrészek
- A mondatok csoportosítása
- Szórend és jelentés

- Nyelvi játékok, kreatív feladatok digitális programok használatával is

Fogalmak: nyelvi szintek; a szó alkotóelemei (hang, fonéma, morféma); a szavak osztályozása, osztályozási szempontjai; szó szerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma; mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzatok; mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat; szórend és jelentés összefüggései

Javasolt tevékenységek

- Az egyes nyelvi szintek gyakorlati elkülönítése,
- Idegen nyelvi párhuzamok létesítése a tanult nyelvterületeken
- Az egyes nyelvi szintekhez tartozó nyelvi eszközök rendszerbe foglalása
- Hangtani ismeretek gyakorlati alkalmazása, helyes hangképzés kialakítása
- Az egyes nyelvi szintek magasabb nyelvi szintekre való strukturálása, nyelvi összefüggések feltárása céljából

3. Év végi összefoglalás

Óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A rendszerező képesség fejlesztése
- Az önálló tanulás fejlesztése: az érettségi témaköreinek és a követelményeknek megfelelő tételvázlatok összeállítása
- A tanult nyelvészeti, kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási ismeretek rendszerezése

Javasolt tevékenységek

- Az eddig tanult fogalmak rendszerező ismétlése